

nodig laat ik hier en daar wat bloot. Het is makkelijk zat: mensen zien nu eenmaal wat ze willen zien.

Ik ging de deuren langs. Kamer 202. ‘Wow, wat heb jij mooi haar,’ zei ik tegen een opgewekte blondine die naar mijn idee nog wel eens populair kon worden.

Kamer 206. ‘Jullie zijn geen broers, toch?’ vroeg ik verlegen aan twee jongens van het roeiteam (mooie lichamen, maar babyfaces – niet mijn smaak). Ze grinnikten, keken naar mijn borsten en de een wilde nog gevatter reageren dan de ander. Van gevatheid was echter bij geen van beiden sprake.

Kamer 212. Twee tuttige meiden. Ik was vriendelijk tegen hen, maar bleef niet hangen omdat ik wist dat ze niet belangrijk zouden zijn.

Terwijl ik met nog wat andere mensen kennismaakte, probeerde ik in te schatten wie zich bij een vereniging zou aansluiten. Will was lid van de SAE, en het was zaak dat ik daar zo snel mogelijk voet aan de grond kreeg. De roei-jongens stonden in de gang nogal luidruchtig te praten over een club waar ze die avond naartoe wilden. Dat kwam goed uit – uitgaan, en de roei-jongens leken me het type om bij een vereniging te gaan. ‘Ik ben dol op dansen,’ zei ik tegen hoe-heet-hij-ook-alweer, de langste van de twee, terwijl ik aan het puntje van mijn vlecht draaide. ‘Het is de beste manier om mensen te leren kennen.’ Hij glimlachte naar me, om zijn ogen verschenen rimpeltjes. Als ik iets op de middelbare school geleerd had, was het wel dat het sociale leven een spel is dat alles met hiërarchie te maken heeft. Je moet iemand zijn met wie jongens naar bed willen, anders ben je onzichtbaar voor hen. Je moet iemand zijn die meiden in hun groep willen hebben, als vriendin of als vijandin, anders ben je lucht voor hen.

Zelfs na deze korte ontmoetingen kon ik met zekerheid zeggen dat niemand in dit studentenhuus in mijn behandelprogramma zat. Ik heb nog nooit iemand ontmoet die net zo is als ik, maar als dat zou gebeuren, zou het zijn als een nachtelijke ontmoeting van twee wolven die elkaar besnuffelen en in elkaar een medejager

herkennen. Het leek me trouwens onwaarschijnlijk dat ze twee van ons in één studentenhuis zouden zetten – er namen maar zeven mensen deel aan het programma en om oorlog te voorkomen hadden ze ons waarschijnlijk verspreid.

Daarna moest ik ervandoor, ik moest mijn nieuwe vrienden verlaten om me voor het behandelprogramma aan te melden.

De faculteit psychologie bevond zich schuin aan de overkant van de binnenplaats, zichtbaar vanuit de ramen van de gemeenschappelijke ruimte van mijn appartement. De binnenplaats had een mals, groen grasveld dat door stenen paden werd doorkruist en op elke steen stond de naam van een oud-student gegraveerd – John Smith, afgestudeerd in 2003. Grappig – Will zou nooit een steen krijgen, ik wel. Aan een van de grotere studentenhuisen, Tyler Hall, hing een enorm spandoek met WELKOM EERSTEJAARS!!! Ik bleef staan om met het spandoek op de achtergrond een selfie te nemen: een meisje dat enthousiast is over haar eerste dag op de universiteit, dat typische studentendingen doet!

Je zou kunnen zeggen dat het lot beschikte dat ik op de John Adams University ben beland. Ik wist dat ik in Washington moest zijn, wat betekende dat ik me moest inschrijven bij de Georgetown University, American University, George Washington University, John Adams University, Catholic University en het Trinity College – allemaal in het district Columbia. Voor de zekerheid schreef ik me ook bij betrekkelijk dichtbijgelegen universiteiten in, zoals de George Mason University en de University of Maryland. Ik werd overal aangenomen, behalve bij Georgetown, daar kunnen ze de pest krijgen. Ik voldeed ruimschoots aan de gestelde eisen: ik heb een IQ van 135 – op vijf punten na ben ik geniaal – en mijn toelatingstesten en cijfers waren goed. Ik heb bijna mijn hele garderobe betaald met het geld dat ik verdiende met een bedrijfje dat ik opzette om voor andere leerlingen papers te schrijven. Wie weet hoeveel er tot de universiteit zijn toegelaten met een hartverscheurend essay over een aan kanker overleden oma die ze helemaal niet hadden.

Ik kreeg van verschillende universiteiten een studiebeurs aangeboden, maar het Adams deed me het mooiste aanbod. Ook als ik geen psychologie had gekozen, had ik de ruime beurs kunnen krijgen die aan studenten met mijn achtergrond wordt geven om hen naar tweederangsuniversiteiten te lokken. Maar het kon me niet schelen – het Adams was mijn eerste keus vanwege Will. Daarbij was het een pluspunt dat de universiteit zich in Washington bevond: een drukke stad met een relatief groot aantal moorden. De campus stond in de opgewaardeerde wijk Shaw, ten oosten van het hippe Logan Circle en ten zuiden van U Street, een populaire uitgaansplek. Een wijk waar goede restaurants zaten, maar waar dronkenlappen soms voor vecht- en steekpartijen zorgden en voetgangers werden aangevallen en beroofd. Ordehandhavers hadden het druk met de voortdurende protestdemonstraties, met conferenties en bezoekende diplomaten – het kon hun waarschijnlijk geen donder schelen wat er omging in het hoofd van een achttienjarig meisje met een iPhone in haar hand en een vriendelijke uitdrukking op haar gezicht.

Het sombere, kasteelachtige psychologiegebouw stond me meteen aan. De donkerrode bakstenen waren begroeid met klimop en de met zwart ijzer omrande ramen waren bobbelig, alsof het glas heel oud was. Binnen werd het gebouw schaars verlicht door een kroonluchter met flikkerende, amberkleurige gloeilampen, en in de donkere foyer rook het naar oude boeken. Toen ik erdoorheen liep, stelde ik me voor dat ik door een camera gevolgd werd en dat de kijkers zich zorgen maakten over de mogelijke gevaren die me te wachten stonden. Ik zou degene zijn die ze steunden.

Ik liep de ronde trap op naar de zesde verdieping, waar ik me voor mijn behandelprogramma moest melden. Kamer 615 bevond zich helemaal aan het einde van de gang. Er hing een bordje aan de deur waarop DR. LEONARD WYMAN EN ELENA TORRES, PROMOVENDA stond. Ik herkende de namen van mijn formulieren.

Ik klopte aan en een paar tellen later deed een vrouw open. 'Jij moet Chloe Sevre zijn!'

Ze stak haar hand uit. Ze hadden waarschijnlijk een heel dossier over mij. Ik had talloze telefonische interviews met verschillende medewerkers gehad en daarna een met Wyman zelf, en ze hadden ook mijn moeder en mijn decaan van de middelbare school gesproken.

De hand van de vrouw was knokig, maar warm en droog, haar ogen waren chocoladebruin en haar blik was onverschrokken. 'Ik ben Elena, een van de promovendi van dr. Wyman.' Ze glimlachte en gebaarde me binnen te komen. Ze ging me voor door een rommelige ontvangstruimte, langs een balie met stapels papieren en drie laptops en weer door een gang naar een kleiner kantoor, waarschijnlijk het hare.

Ze deed de deur achter ons dicht. 'We gaan het je allemaal uitleggen. Is alles al geregeld met de afdeling financiën?' Als een van de zeven deelnemers aan het onderzoek was mij een gratis studiebeurs toegekend voor de John Adams University. In ruil daarvoor hoefde ik alleen maar fulltime proefkonijn te zijn in hun Multimethodisch Psychopathologisch Panelonderzoek.

Ik knikte en keek om me heen. De planken aan de muur stonden vol boeken en stapels uitgeprinte artikelen. Drie verschillende versies van het *Diagnostisch en statistisch handboek voor psychische stoornissen*. Dikke pillen over 'abnormale' psychologie. Het boek van Robert Hare, *Gewetenloos*, had ik gelezen.

'Mooi,' zei Elena. Ze opende een bestand op haar computer. Ze nam een hap van de scone die op haar muismatje lag en kauwde hoorbaar. Ze was knap op een promovenda-achtige manier. Olijfkleurige huid en een mooie hals. Je kon je voorstellen dat ze verliefd werd op een of andere slungelige nerd en kinderen probeerde te krijgen als het daarvoor al te laat was. 'Kijk eens!' Ze klikte een paar keer en haar printer begon te ratelen. Toen ze opstond om de uitdraai te pakken boog ik me voorover om op haar computerscherm te kijken, maar ze had een *privacy shield*. Ik wist niet of het geheim was, maar ik was erachter gekomen hoeveel studenten er aan het programma deelnamen toen een

van de administrateurs mijn toelage berekende. Ik brandde van nieuwsgierigheid naar de andere zes studenten. De bizarre elite.

Elena gaf me een stapeltje documenten die met een paperclip aan elkaar vastzaten. Het waren de toestemmingsformulieren voor het onderzoek, de garantie dat mijn gegevens vertrouwelijk zouden blijven en dat er een minimaal risico verbonden was aan de computerondersteunde metingen, dat de bloedafnamen werden uitgevoerd door een erkende flebotomist, blablabla. En heel veel formulieren over privacy, over locatietracing – waar ik wat meer aandacht aan besteedde – en over hun wettelijke meldingsplicht als ik een gevaar voor mezelf of voor anderen vormde. Mijn god, zeg. Ik was echt niet van plan om ook maar iets van mijn bedreigingen prijs te geven.

Toen ik de formulieren getekend had, zag ik dat Elena een pakje uit een kluis haalde. Ze trok iets glimmends uit een klein doosje. ‘En hier is je smartwatch.’ Ik vond hem meteen mooi. Hij was slank en zwart, als iets uit een spionagefilm. ‘Zoals afgesproken moet je hem dag en nacht dragen. Hij meet je hartslag en monitort je slaap – en hij is trouwens waterproof, dus je hoeft hem niet af te doen als je gaat douchen. Je kunt er zelfs mee zwemmen.’ Ik stak mijn arm uit en ze deed hem om mijn linkerpols zoals een juwelier dat zou doen. ‘Als hij niet bij je kleding past, kun je het bandje eraf halen en hem als hanger onder je shirt dragen. Als je je stemming moet registreren, verschijnt dit icoontje.’ Ze tikte iets op haar computer in en op het zwarte schermje van de smartwatch verscheen een rood uitroepteken. Ze gebaarde me het schermje aan te raken. Toen ik dat deed, verdween het uitroepteken en verscheen de vraag wat ik op dat moment aan het doen was, en daarna:

Hoe gelukkig ben je op dit moment?

1 2 3 4 5 6 7

‘De *mood logs* nemen niet meer dan een paar minuten in beslag,’ legde ze uit. ‘Het is de bedoeling dat je de vragen beantwoordt

zodra je de melding ontvangt – we kunnen op die manier meten hoe mensen zich werkelijk voelen gedurende de dag buiten de kunstmatige omgeving van een lab. Maar je hoeft niet meteen te antwoorden als je midden in een tentamen zit – ik zou niet willen dat een docent denkt dat je zit te spieken.’

‘Weten de docenten dat ik aan het onderzoek meedoe?’

‘Nee, je deelname en je diagnose zijn strikt vertrouwelijk.’

‘Registreert het horloge de hele tijd waar ik ben?’

‘Nee. Waarschijnlijk is er wel ergens een satelliet die dat doet, maar nee, wij houden je locatiegegevens alleen bij wanneer je een mood log invult. We willen inzicht hebben in de omstandigheden waarin je verkeerde en wat je op dat moment voelde. Je vindt het vast interessant om te zien hoe deze methode je kan helpen je eigen emoties te begrijpen.’ Ze glimlachte hartelijk en ik zag dat ze één vooruitstekende tand had. Ik was opgelucht over de locatietracing. Ik had natuurlijk een back-upplan – de smartwatch afdoen en in mijn kamer achterlaten of misschien in Yessica’s spullen verstoppen zodat niet ik, maar zij werd gemonitord als ik iets in mijn schild voerde. Een verplichting werd een alibi: het horloge zegt dat ik thuis zat te studeren en een glas melk dronk!

‘Hoe vaak moet ik langskomen voor de andere experimenten?’

‘Ik zou het geen experimenten noemen. Het zijn meestal gewoon onderzoeken. Niet vaker dan een of twee keer in de week, en de MRI’s plannen we een paar weken van tevoren.’

Ik bewonderde mijn nieuwe horloge. Als ik het schermpe aanraakte, lichtte het op en verscheen er een reeks slimme icoontjes. ‘En de andere zes studenten? Ga ik hen ontmoeten?’

‘Niet persoonlijk, maar misschien vindt er over een tijdje wel interactie plaats.’

Het klonk heel interessant. Ik was hier natuurlijk vanwege de gratis studiebeurs die het mogelijk maakte om in de stad te zijn waar Will was, maar laten we eerlijk zijn. Mensen houden van psychologie omdat ze narcistisch zijn. En als psychopaat ben ik op en top narcistisch.

Elena pakte wat formulieren en tikte ze bij elkaar op het bureau, waardoor het een keurig stapeltje werd. ‘Je hebt deze week een intakegesprek met dr. Wyman, maar voor vandaag zijn we klaar. Welkom bij het onderzoek!’

Met mijn nieuwe speeltje om mijn pols liep ik over de binnenplaats terug naar het studentenhuis en ik hoopte dat Yessica inmiddels was aangekomen. Yessica was de grootste onzekere factor – zij kon, al dan niet bewust, mijn leven en mijn plannen in het honderd schoppen, en bovendien wilde ik weten wat voor huisgenoot ze zou zijn. Als ze leuk was, konden we een powerkoppel vormen in Browser. Als ze zich overal mee bemoeide, had ik er een probleem bij.

Net voor ik naar binnen ging, hoorde ik geluid in de andere kamer. Een lang, bruin meisje met een enorme bos zwarte krullen schoof een doos in de hoek. ‘Chloe!’ riep ze. Ze kwam met een brede grijns op me af en we gaven elkaar een hand. ‘Ik ben Yessica!’ Ze had grote, donkere ogen en volle wimpers, waarschijnlijk waren ze nep. Punten voor haar gave huid en haar platte elfenlaarzen. Extra punten voor de minivriezer. ‘Ik ben er net! Ik voel me schuldig – weet je zeker dat je de kleine kamer wilt?’

‘Ja, echt – ik heb liever uitzicht op die kant.’ We hielpen elkaar met uitpakken en terwijl we al kwebbelend onze spullen een plekje gaven, taxeerde ik haar. Ik concludeerde dat ze eerder iets positiefs dan iets negatiefs toevoegde. Ze was knap, grappig en maakte een relaxte indruk – niet iemand die in mijn computer ging neuzen of een wenkbrauw optrok als ik met een jongen thuiskwam. Nadat we onze spullen hadden opgeborgen, gingen we naar de drukke hal om de anderen te ontmoeten. Er werd weer over uitgaan gepraat.

Ik was ongeduldig. Ik wist dat ik goed bezig was – vriendschappen sluiten, een positieve indruk maken – maar ik wilde dingen in gang zetten. Het was 24 augustus, het begin van de eerstejaarsoriëntatie, nog zestig dagen voor het 23 oktober was. Ik had die datum met veel zorg gekozen zodat ik genoeg voorbereidingstijd

had, maar belangrijker: er stond voor die dag in Washington een massademonstratie aangekondigd die zich concentreerde rond het park National Mall. Het was een mix van allerlei demonstraties: een voor het recht op vrije meningsuiting, een anti-racismedemonstratie tegen het recht op vrije meningsuiting, een pro-impeachmentbetoging en een klimaatmars. Op basis van het aantal socialmediaposts, Airbnb-reserveringen in de stad en de verkoop van buskaarten voorspelden de autoriteiten dat de verzameling van politieke voorkeuren een zware wissel op de stad zou trekken. De timing was gunstig. Het was al in het nieuws geweest dat dergelijke massale events vaak leiden tot overbelasting van mobiele netwerken. De politie zou haar handen vol hebben aan de demonstranten en de relletjes, zoals ook afgelopen jaren het geval was geweest. Het zou een chaos worden.

De perfecte dag om Will Bachman te vermoorden.

2

Wat ik over Will Bachman weet: hij woont op 1530 Marion Street New West, Washington, precies 510 meter van mijn studenten-huis. Het dichtstbijzijnde politiebureau vanaf zijn huis is vijf minuten rijden. Het is een rijtjeshuis, een tussenwoning. Voor de ramen op de begane grond zitten ijzeren spijlen. In het afgelopen jaar zijn er vlak bij dat huis drieëndertig geweldsmisdrijven gepleegd, voornamelijk gewapende overvallen.

De volgende info heb ik uit zijn onlineaccounts: Will Bachman is lid van Sigma Alpha Epsilon, de SAE, een studentensociëteit voor mannen, het sociëteitshuis is een paar straten verderop. Zijn huisgenoot is Cordy, ook hij is lid van de SAE. Will Bachman is derdejaars, heeft politicologie als hoofdvak en economie als bijvak. Hij speelt in het lacrosseteam en houdt van zwemmen. Als kind ging ik vaak met hem zwemmen. Hij houdt van housemuziek en wiet roken. Hij heeft een zwarte Volkswagen Jetta waar een of andere eikel op de parkeerplaats van de Giant-supermarkt een deuk in heeft gemaakt. Hij leest The Drudge Report, een nieuwswebsite, en vindt dat er met slappelingen korte metten moet worden gemaakt. Zijn moeder draagt een parelketting en werkt als vrijwilligster bij het Rode Kruis. Hij heeft één jongere broer. Ze wonen op 235 Hopper Street, Toms River, New Jersey, 08754.

Ik denk dat Will boodschappen doet bij de Giant in Shaw omdat daar zijn auto werd vernield, en hij schreef ook dat het in de dichtstbijzijnde Safeway-supermarkt vanaf 1530 Marion Street 'barst van de trutten die de hele boel ophouden'. Ik weet dat hij vaak bij de Buttercream Bakery komt, omdat hij postte dat hij

daar zijn tiende kop koffie gratis kreeg. Hij is een keer zijn telefoon verloren op 14th Street tussen P Street en S Street toen hij dronken naar huis strompelde, waarschijnlijk hing hij dus vaak in die buurt rond. Vanaf 7th Street ging hij vanwege 'de bewoners' liever niet in oostelijke richting. Er was een muffinshop die uitkeek op Wills voordeur. Zo'n plek waar je een paar uur kon gaan zitten met een kop koffie en waar het niemand opviel dat je naar het huis aan de overkant zat te staren en plannen beraamde.

Ik denk dat Will Bachman ongeveer één meter vijftientig lang is. Het Adams heeft een behoorlijk goed lacrosseteam, dus Will is ongetwijfeld atletischer en sterker dan ik – dit moet ik goed blijven onthouden. Hij heeft dik blond haar en een dunne bovenlip. Hij draagt het liefst poloshirts en kakibroeken. Om zijn hals draagt hij een ketting van kleine witte schelpjes.

Zijn vrienden zijn een voorspelbaar clubje studenten en lacrossspelers: wit, rode koppen van het bier, op onscherpe foto's wijzen ze ergens naar. Ze drinken bier, hebben themafeestjes en zeilen op de Potomac River. Het feest is pas geslaagd als er iemand met een alcoholvergiftiging in het ziekenhuis wordt opgenomen. #yolo

Cordy plaatst vooral posts over videogames en de National Football League. Ik heb het idee dat Cordy en zijn vriendin Miranda Yee een soort knipperlichtrelatie hebben, maar als het aan is, slaapt hij vaak in haar appartement in de wijk Dupont Circle. Dan is Will dus alleen thuis. Ene Mike Arie behoort ook tot de vriendengroep, ook hij zit in het lacrosseteam en is lid van de SAE. Mike staat op foto's met een stel meiden die aan zijn arm hangen en hun tong uitsteken. Het is het type meisje dat ik makkelijk kan spelen, zo'n meisje dat ongemerkt in je leven komt en weer verdwijnt. Will, Cordy en Mike hebben onlangs een event bezocht dat door een zekere Charles Portmont werd georganiseerd. Charles is ook lid van de SAE en op zijn Instagram barst het van de posts van feestende mensen. Op een van de laatste foto's zie je Will en zijn vrienden op een fundraising, ze zijn in het

wit gekleed. Een snelle zoektocht op internet laat zien dat Luke Portmont, Charles Portmonts vader, voorzitter is van de Republikeinse Partij in Virginia. Op het event werden onder andere kreeft en cocktails geserveerd. #ClassicCharles.

Will Bachman heeft geen vriendin, want vrienden gaan voor vrouwen en vrouwen zijn niet te vertrouwen.

Will Bachman heeft waarschijnlijk geen pistool vanwege de strenge vuurwapenwetten in Washington.

Wil Bachman post zoveel informatie over zijn colleges dat een slimmerik zoals ik makkelijk zijn rooster kan achterhalen. De hashtag #SAElife wordt zo vaak gebruikt dat je er zo achter bent wat de mannen in het weekend van plan zijn, waar ze heen gaan, met wie en hoe lam ze zullen worden.

Will Bachman drinkt te veel en gaat met mensen om die niet op hem letten.

Will Bachman heeft fouten gemaakt.

Will Bachman heeft nog zestig dagen te leven.

3

Leonard deed open en nodigde Chloe Sevre uit binnen te komen. ‘Ik ben dr. Wyman, ik leid het behandelprogramma, zeg maar Leonard.’ Het meisje liep zijn kantoor binnen, haar ogen speurden nieuwsgierig rond. ‘Kies een stoel uit,’ zei hij, naar de stoelen voor zijn bureau wijzend. Ze was ongeveer één meter achtenzestig, had een gave huid en zag wat bleekjes. Grote blauwe ogen. Ze had een legging en een oversized tuniek aan en droeg haar donkerbruine haar in een paardenstaart. Ze leek jonger dan achttien, althans op dit moment. Op haar social media had hij andere versies van haar gezien. Zwaar opgemaakt, korte jurkjes en hoge hakken. Haar accounts waren met zorg samengesteld, de ‘spontane’ en ‘nonchalante’ shots waren té perfect om te kloppen.

Ze koos een grote leunstoel uit, ging zitten en vouwde haar benen onder zich. ‘Gaat het net zoals bij een normale therapie-sessie?’ vroeg ze.

‘Min of meer, hoewel we nu aan je diagnose gaan werken, en we leren je methoden om met je diagnose om te gaan. Hoe is je eerste week tot dusver verlopen?’

‘Chaotisch,’ antwoordde ze, terwijl ze haar hand naar haar mond bracht om op haar nagels te bijten. ‘Ik heb al zoveel mensen ontmoet dat ik niet eens hun namen kan onthouden. Maar ik kan alle colleges volgen die ik wou.’

‘Heb je vrienden gemaakt?’

Ze knikte. ‘Mijn huisgenootje is aardig, en er wonen een paar leuke mensen op mijn gang. We zijn gaan dansen. Je hebt nog geen testen gestuurd, hè?’

‘Het zijn geen testen, het zijn vragen. Er bestaat geen goed ant-

woord, het is gewoon een weergave van hoe jij je op een bepaald moment voelt.’

Chloe knikte en liet haar blik langs de boeken op de plank achter hem gaan. ‘Wanneer ga ik de anderen ontmoeten?’

‘Het is geen kleuterklas!’ grapte hij.

Ze wees naar haar horloge. ‘Gebruik je dit samen met de universiteitspolitie of zo? Om te weten waar we zijn?’

Leonard moest het antwoord op haar vraag zorgvuldig formuleren. ‘Natuurlijk niet. Het is niet wettelijk verboden om deze diagnose te hebben, Chloe.’

Nukkig haalde ze haar schouders op. ‘Mensen doen alsof we monsters zijn. Mijn oude schooldecaan, mijn moeder.’

‘Je bent geen monster.’

‘Waarom gaf je me dan een zwaardere diagnose dan die ik op de middelbare school kreeg?’

‘De diagnose psychopathie is niet “zwaarder” dan de diagnose antisociale persoonlijkheidsstoornis – ze zijn verschillend; helaas worden de termen door elkaar gebruikt. Ik denk dat jij, en met jou vele anderen, tot de groep behoort die is gediagnosticeerd met ASP terwijl het eigenlijk psychopathie zou moeten zijn, wat in de klassieke betekenis van het woord geen persoonlijkheidsstoornis is. Het woord “psychopaat” wordt ten onrechte met criminaliteit geassocieerd, voornamelijk omdat Robert Hare, een van de onderzoekers naar psychopathie, zich in zijn onderzoek op criminelen richtte. Ik zou graag willen dat wij de term in ere herstellen en op een nuttigere manier gebruiken.’

‘Je denkt dus niet dat ik gevaarlijk ben?’

Leonard was eraan gewend dat zijn patiënten bij hem kwamen met een verkeerde voorstelling van zaken inzake hun diagnose, waarschijnlijk waren ze slecht geïnformeerd door choquerende politseries en horrorfilms. Bijna al zijn patiënten waren gediagnosticeerd en naar hem doorverwezen door huisartsen die niet in staat waren hen te behandelen, maar slechts een deel van hen kwam in aanmerking voor het Multimethodisch Psychopatho-

logisch Panelonderzoek. Ze moesten jong en slim zijn en bereid het te proberen. ‘Dat is een bekende misvatting,’ antwoordde hij. ‘Ik schat dat zo’n twee à drie procent van de Amerikaanse bevolking psychopatisch is – maar stel je de chaos eens voor als ze allemaal gevaarlijk zouden zijn! Ik ben een uitzondering vergeleken bij de meeste artsen, in de eerste plaats omdat ik als een van de weinigen psychopathie bestudeer en ten tweede omdat ik deze persoonlijkheidsstoornis niet veel vind afwijken van andere biologisch bepaalde stoornissen, zoals schizofrenie.’

‘Een geestesziekte dus.’ Ze zei het op vlakke toon, alsof zijn antwoord haar niet aanstond.

‘Ik zie het meer als een biologisch bepaald, beperkt vermogen om het hele scala aan menselijke gevoelens te begrijpen en te ervaren en om impulsen te beheersen.’

‘Zoals jij het zegt, is het net zoiets als dyslexie. Mijn moeder zegt dat het pathologisch egoïsme is.’

‘Ik zou het woord “pathologisch” niet gebruiken. Je gebrek aan empathie is te wijten aan de wijze waarop je hersenen functioneren. Omdat je geen angst ervaart, zoek je spanning. De affectieve componenten van de stoornis – het gebrek aan empathie, manipulatief gedrag, oppervlakkige charme en antisociaal gedrag – worden geassocieerd met criminaliteit. Denk aan impulsiviteit en de neiging tot risicovol gedrag. Maar veel is terug te voeren op biologie.’

‘Als het biologisch bepaald is, waarom geef je me dan niet gewoon medicijnen?’

‘Dat is de eeuwige Amerikaanse vraag. Er is nooit een succesvol protocol geschreven voor de behandeling van psychopathie. Ik hoop dat dit binnenkort verandert en dat de visie van mensen op deze stoornis verandert. En ook de naamgeving – elke keer dat er sprake is van een geesteszieke seriemoordenaar of een massamoordenaar, hebben mensen het over psychopaten.’

‘Maar veel mensen zoals ik belanden toch in de gevangenis?’ wierp ze tegen. Ze gaf hem niet meteen gelijk. Dat was interessant. Ze testte hem.

‘Er zitten onevenredig veel psychopaten in de gevangenis, maar dat zegt vooral iets over hun gebrek aan impulscontrole. De meeste psychopaten komen niet in de gevangenis terecht. Met de juiste begeleiding kunnen ze een productief leven leiden zonder dat ze hun relatie met de mensen om hen heen verpesten.’

‘En als ze niet de juiste begeleiding krijgen? Of vinden dat er niets mis is met hen?’

‘Als ze zich niet zelfstandig in het leven weten te redden, ja, dan kunnen ze verkeerde beslissingen nemen en in de gevangenis belanden, of ze maken zo vaak misbruik van mensen dat ze moeten vluchten en in hun eentje zullen eindigen.’

Ze beet op haar onderlip. ‘En jij denkt dat ik niet op die manier zal eindigen?’

‘Ik ben ervan overtuigd dat dat niet gaat gebeuren. Je hebt fantastische cijfers, dat toont aan dat je je impulsen wel degelijk onder controle hebt op de momenten dat jij dat wilt. Je had vrienden, je deed mee aan buitenschoolse activiteiten en je hebt geen strafblad.’

‘Dat komt omdat ik nooit gesnapt ben,’ grapte ze. Ze straalde een vanzelfsprekend zelfvertrouwen uit, net als veel andere psychopaten. Geen spoor van de onzekerheid die je vaak bij jongvolwassenen ziet die zich nog geen raad met hun lichaam weten. ‘Wat is dan het verschil tussen een psychopaat zoals ik en de psychopaten die in de dodencel zitten omdat ze een collectie schedels bezitten?’

‘In de eerste plaats missen ze jouw skills om niet gepakt te worden,’ grapte hij, en ze schaterde het uit. ‘Maak je maar geen zorgen – zulke mensen hebben meestal heel andere issues. Ze hebben als kind een traumatisch hersenletsel opgelopen of sadistische neigingen. Maar je hoeft geen sadist te zijn als je empathie mist.’

‘O,’ zei ze, en ze wendde fronsend haar blik af om naar buiten te staren. ‘En als ik dat wel ben? Stel dat mijn moeder me heeft laten vallen toen ik een baby was en ik op mijn hoofd terecht kwam?’

‘Er zijn talloze factoren die maken dat mensen zo worden. Heb je ooit iemand lichamelijk pijn willen doen?’

‘Dat is een lastige vraag, want iedereen wordt weleens boos, iedereen denkt weleens: God, ik kan hem wel slaan!’

‘Maar heb je ooit iemand pijn, echt flink pijn willen doen, alleen maar om te kunnen zien dat hij pijn heeft?’

Ze haalde haar schouders op en begon weer op haar nagels te bijten. ‘Alleen in gedachten.’

‘Heb je weleens een dier pijn gedaan of gedood?’

‘Nee,’ antwoordde ze.

Je moeder vertelde me iets anders, dacht hij, en hij prentte het exacte tijdstip van haar antwoord in zijn hoofd. Ze had het met een stalen gezicht gezegd, zonder enige aarzeling. Later zou hij de data van haar smartwatch checken om te zien of haar polsslag was veranderd. Het horloge was natuurlijk geen leugendetector – niet dat hij daarin geloofde – maar het ging hem om de fysiologische complexiteit van psychopaten, die fascineerde hem.

‘Ik wil een normaal leven leiden. Ik wil dokter worden, ik wil een vriendje en een grote vriendenkring en misschien een vlog.’

‘Veel mensen zoals jij leiden een heel normaal leven. Je hebt ze misschien in je dagelijks leven wel ontmoet – journalisten, dokters, leraren, zelfs CEO’s.’

Ze glimlachte verlegen. Leonard werd herinnerd aan de reden waarom hij van zijn vak hield – de mogelijkheden. ‘Ik zou dus nog steeds dokter kunnen worden?’

‘Zolang jij je de technieken die wij je leren eigen maakt en in praktijk brengt, zou ik niet weten waarom niet. Je kunt worden wat je wilt.’

4

Andre liep naar beneden om de plastic bak met zijn spullen bij de voordeur te zetten, de geur van wafels kwam hem tegemoet. Meestal kreeg hij trek van die geur, maar vanochtend had hij van de zenuwen een knoop in zijn maag. Zijn moeder en hij hadden zich de laatste twee jaar van zijn middelbareschooltijd een nieuwe gewoonte eigengemaakt: hij stond vroeg op om met haar te ontbijten voordat hij naar school moest en zij naar haar werk. Hij genoot van die tijd samen met zijn moeder. Zijn vader had vaak nachtdienst en Isaiah, zijn broer, kwam nooit voor twaalf uur 's middags zijn bed uit.

‘Heb je alles?’ vroeg ze toen hij de keuken binnenkwam. Ze droeg het lichtblauwe ziekenhuisuniform voor haar werk en schonk een glas vruchtensap voor hem in.

‘Volgens mij wel, anders kom ik het wel halen,’ zei hij terwijl hij ging zitten. Zijn ouders hadden hem met de verhuizing willen helpen, maar Andre had hun hulp afgeslagen, gezegd dat er geen hele heisa van gemaakt hoefde te worden; ze woonden in Brookland, in het noordoosten van Washington, en de John Adams University was een halfuurtje met de bus. Hun teleurstelling bezorgde hem een steek in zijn hart, maar het was van cruciaal belang dat zijn ouders zich zo min mogelijk op het Adams vertoonden, dus had hij gedaan alsof hun aanwezigheid hem in verlegenheid zou brengen.

Ze ontbeten en keken op de kleine tv in de keuken naar het nieuws over een orkaan die North Carolina onder water zette. Het item daarna over nucleaire wapens ontlokte een afkeurend gebrom aan zijn moeder. ‘Studeer maar snel af voor de wereld

vergaat, Andre.’ Ze lachten, een beetje bitter, het was de machteloze lach van mensen die de afgelopen jaren geconfronteerd waren geweest met schietpartijen op scholen en tegen elkaar schreeuwende politici.

Na het ontbijt pakte Andre zijn plastic bak van de grond en liep met zijn moeder mee naar buiten, waar ze ieder naar een andere bushalte zouden gaan. Ze bleef staan om hem te omhelzen. Zijn moeder was mager – alle Jensens waren mager – wat ze ook at, ze kwam geen gram aan. Haar magerte baarde hem zorgen, alsof die iets met een slechte gezondheid te maken had, maar haar omhelzingen waren stevig. ‘Heb je echt geen hulp nodig? Ik kan vrij nemen...’ Andre schudde zijn hoofd. ‘App me als je er bent,’ zei ze alsof hij naar het andere eind van de wereld ging.

Andre knikte en liep naar de bushalte. De huizen in Lawrence Street waren over het algemeen kleine, vrijstaande gezinswoningen met keurig onderhouden tuinen. Het huis van Andre had, net zoals de meeste huizen in zijn straat, een veranda waar mensen bij elkaar kwamen om te socializen.

Hij stapte in de bus en ging zitten, de plastic bak op zijn schoot. Hij haalde diep adem. Oké, dacht hij toen de bus zich in beweging zette, tot zover heb ik het gered, verder zal het ook wel lukken.

De bus kwam tot stilstand en zakte met een pneumatisch gesis een stukje naar beneden voor iemand die de treden niet makkelijk op kon. Een kleine vrouw stapte in, en toen Andre haar zag, stak hij zijn hand op. Mevrouw Baker hoorde bij dezelfde kerk als zijn moeder en zat altijd om een praatje verlegen.

‘Andre Jensen,’ kweelde ze toen ze op de stoel tegenover hem, aan de andere kant van het gangpad, ging zitten. Ze staarde naar de bak waarin op een stapel kleren nieuwe schriften lagen. ‘Op weg naar de universiteit? Wat kies je als hoofdvak?’

‘Ik heb nog geen college gehad!’

‘Je hebt toch wel een idee?’

‘Journalistiek, denk ik.’ Hij vond het een beetje vreemd klinken

– twee jaar geleden was het idee om te gaan studeren alleen nog een droom voor hem geweest.

‘Nou, ik zou maar zorgen dat je met hoge cijfers thuiskomt!’ Mevrouw Baker gaf hem een hartelijk klopje op zijn schouder en haalde haar breiwerk tevoorschijn; bij het zacht tikkende geluid van haar breinaalden vroeg Andre zich af wat ze de vrouwen van de kerk over hem zou vertellen. Bijna iedereen in de buurt had met de Jensens te doen. Een middelklasse gezin dat door een ernstige tragedie was getroffen. Maar de Jensens hielden zich staande, het gezin van vijf was een gezin van vier geworden. Ze hielden zich allemaal groot – aten wafels bij het ontbijt, waren enthousiast over het feit dat Andre ging studeren; een strakgespannen glimlach over de kloof van verdriet. Kiara had de eerste in het gezin geweest moeten zijn die ging studeren.

De bus denderde voort en kruiste 13th Street. Hij probeerde niet aan Kiara te denken, maar net als het bobbeltje aan de binnenkant van zijn wang waar hij soms op beet, drong de herinnering aan haar zich pijnlijk aan hem op. Hij was twaalf geweest op de dag dat zijn moeder hem in haar ziekenhuisuniform uit de klas kwam halen. Omdat ze haar werk nooit verzuimde, wist hij dat er iets gebeurd moest zijn. Toen ze over straat naar huis liepen, zei ze: ‘Je zus heeft een astma-aanval gehad.’

‘En?’ vroeg hij.

‘Tijdens dansles. Het was heel erg.’ De uitdrukking op het gezicht van zijn moeder was vreemd. Bleek, ijzig.

‘Is ze in het ziekenhuis?’

‘Ze is overleden, Andre,’ antwoordde zijn moeder. Er scheurde een motor voorbij, het geluid overstemde haar, hij dacht dat hij het niet goed had verstaan.

‘Wat?’ Zijn moeder staarde voor zich uit, haar blik op een punt aan de horizon gericht, alsof alles beter zou zijn als ze daar eenmaal waren. ‘Ze had een astma-aanval, een heel heftige. Ze hebben een ambulance gebeld. Het duurde veertig minuten voordat hij er was.’ Ze sprak rustig. Niemand om hen heen leek de ernst